

Kompas

Colofon

Jaargang: 14
Nummer 1 en 2
Augustus 2022

Werkmateriaal met verwerkingsmogelijkheden voor leidinggevend en kinderen van -12 kinderclubs.

Redactie

Plony Herweijer, voorzitter
Janneke de Jongh
Janita Molenaar
Janneke Mourits
Dicky Qualm-Visser
Nicoline van Wijngaarden-Kersten
Jaco Zijl

Uitgave

Jeugdbond Gereformeerde Gemeenten
Houttuinlaan 7
3447 GM Woerden
T: (0348) 489948
I: www.jbgg.nl
E: info@jbgg.nl

Van de redactie

Dit seizoen staat het thema 'dieren in de Bijbel' centraal. Er komen veel dieren voor in de Bijbel. Soms heeft het dier een rol in een geschiedenis, de andere keer in een gelijkenis. In deze handleiding komen er meerdere dieren terug. Het gaat uiteindelijk niet om de dieren zelf, maar om wat de Heere door Zijn Woord tot ons wil zeggen.

In deze handleiding zit een vertelschets en een handleiding om Bijbelstudie te doen met kinderen. Het is belangrijk dat deze Bijbelstudie goed wordt voorbereidt, niet door één teamlid, maar door alle leidinggevend. Neem het stap voor stap door en ervaar hoe het is om stil te staan bij een gedeelte uit de Bijbel samen met kinderen.

Ik wens je veel zegen bij de voorbereidingen en ik hoop op mooie gesprekken samen met de kinderen.

Namens de redactie,

Joline van den Ende

verbindt jongeren

Bileam – vloek en zegen

Thema: Dieren in de Bijbel

Toelichting op het thema

Dit jaar behandelen we in de Kompasschetsen het thema 'Dieren in de Bijbel'. In iedere schets heeft een dier een plaats, hoewel dit natuurlijk slechts een 'bijrol' is. In deze schets is dat de ezelin van Bileam.

Doel van de vertelling

In deze vertelling draait het om vloek en zegen. Bileam wilde het volk Israël vervloeken. Maar de Heere liet dit niet toe en zorgde ervoor dat het volk -Zijn volk! - werd gezegend. Hij zorgt ervoor dat zelfs door deze vijand van het volk een profetie over de komende Verlosser werd uitgesproken.

Introductie van het thema voor de kinderen

Ter introductie op het verhaal gaan we het hebben over: wegwijzer zijn. Maak een wegwijzer met bijv. de plaatsnaam van jullie gemeente. Wat is dit? Waar heb je het voor nodig? Ken je nog andere 'wegwijzers'? We denken dan aan de Bijbel, maar ook aan onszelf. Zijn wij wegwijzers? Hoe dan? In het verhaal gaat het ook over een 'wegwijzer'. Iemand die de mensen op Christus mocht wijzen. Maar dan wel op een heel bijzondere manier. Aan het einde van het verhaal komen we er nog op terug. Wat maakt dit voorbeeld van een wegwijzer zo aangrijpend?

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 32: 5

Psalm 68: 1, 16

Psalm 72: 6, 10

Psalm 108: 5,6

Psalm 139: 1,2,14

Zegen ons, Algoede – Lied 245 TZE

Gebed voor Israël – Lied 32 TZE

Lezen

Numeri 22: 21-35

Kerntekst

Deuteronomium 23:5: Doch de Heere, uw God, heeft naar Bileam niet willen horen; maar de Heere, uw God, heeft u de vloek in een zegen veranderd, omdat de Heere, uw God u liefhad.

Vertelling

"Als dat allemaal waar is, wat jullie vertellen, dan zijn wij in groot gevaar. Dan blijft er van ons niets over!" Balak, de koning van Moab, loopt met grote stappen heen en weer. Zijn verkenners hebben hem verteld wat er gebeurd is met de Amorieten. De koningen Sihon en Og zijn totaal verslagen. Het volk van de Amorieten is gedood. Er is niemand meer overgebleven. En de Israëlieten trekken verder. Richting het land van de Moabieten en de Midianieten. Is het dan zo'n sterk volk dat daar aankomt? Hebben ze zo'n goed opgeleid leger? Welnee! Het zijn maar weggelopen slaven uit Egypte. Ze zijn helemaal niet goed in oorlog voeren. En toch hebben ze al verschillende volken verslagen. Ook machtige volken. En Balak weet hoe dat komt. Het volk Israël heeft een machtige God. Die maakt hen sterk. Die geeft hen de overwinning. En nu zal zijn volk het volgende zijn dat vernietigd zal worden. Hij moet wat bedenken. Hij moet wat gaan doen! Ze zijn in groot gevaar!

"Dit is een andere strijd dan we gewend zijn. Onze kracht en slimheid kunnen ons niet helpen. Het is hun God Die hen helpt, daarom moeten we ervoor zorgen dat die God niet meer kan helpen." De raadsman van de koning knikken. Dat is goed gesproken. Een van de mannen neemt het woord: "We moeten het volk vervloeken, zodat ze verloren zijn. Laat me denken... is er niet ergens een profeet of

waarzegger die veel macht heeft?” “Ja,” knikt een ander, “Bileam, in Mesopotamië, die moeten we hebben. Hij heeft veel macht, hij moet het volk vervloeken zodat hun God hen niet meer kan helpen.” Er wordt instemmend geknikt, ja, daar hebben de anderen ook wel eens over gehoord. Bileam, die kan hen helpen. “Goed,” zegt de koning, “dan moeten er dus boodschappers naar Mesopotamië, een lange reis... Zij moeten een rijke beloning meenemen zodat Bileam graag met hen mee zal komen om ons te helpen.”

Alles wordt klaar gemaakt voor de lange reis. Een aantal belangrijke mannen zal Bileam vragen naar Moab te komen.

“Het volk Israël vervloeken? Of ik dat wil doen? Natuurlijk wil ik dat wel doen!” Begerig denkt Bileam aan de rijke beloning die de boden van koning Balak hebben beloofd. Daarvoor wil hij best de reis naar Moab maken! “Maar,” zegt hij dan, “dat kan alleen als God mij toestemming geeft. Blijf vannacht hier slapen. Morgen zal ik jullie laten weten of ik mee mag van God.”

Dat klinkt wel heel eerbiedig... Zou hij dat menen? Wil Bileam echt de God van Israël gehoorzamen? Welnee, het liefst was hij meteen op weg gegaan naar Moab. Maar hij weet wel het één en ander van de God van Israël. Hij weet dat die God niet is als alle andere goden. Daarom durft hij niet iets te doen wat tegen de wil van die God ingaat.

Bileam is helemaal niet van plan om de Heere om raad te vragen... Maar al vraagt Bileam niet naar de Heere, die nacht komt God Zelf bij hem en vraagt: “Wie zijn die mannen die bij u gekomen zijn?” “Het zijn knechten van Balak, de koning van de Moabieten. Hij heeft ze naar mij toe gestuurd en zegt: “Er is een volk uit Egypte gekomen, dat heeft zijn tenten opgeslagen aan onze grens. Het is zo’n groot volk, dat het hele land erdoor bedekt lijkt. Kom nu en vervloek het voor mij, dan kan ik ze misschien weggagen of verslaan.” Direct krijgt Bileam antwoord: “U mag niet met die mannen meegaan en u mag het volk niet vervloeken. Want het is een gezegend volk.”

“Het spijt me,” zegt Bileam de volgende morgen tegen de mannen uit Moab, “maar de Heere laat mij niet gaan. Gaan jullie maar zonder mij terug naar je land.”

“Wat, is hij niet meegekomen?” Verontwaardigd kijkt koning Balak de mannen aan die zonder Bileam terug zijn gekomen uit Mesopotamië. “Nee, hij weigerde met ons mee te gaan.” De mannen vertellen niet wat Bileam gezegd heeft: “De Heere laat mij niet gaan.”

“Was het geschenk niet groot genoeg? Waren de boodschappers niet belangrijk genoeg?” Vertwijfeld kijkt Balak zijn raadgevers aan. “We zullen nog belangrijker mannen sturen en een nog grotere beloning. Bileam móét komen en het volk Israël vervloeken!”

“Alstublieft, Balak, de koning van Moab vraagt u dringend om toch te komen. Hij wil u rijk belonen, u mag vragen wat u wilt! Maar kom alstublieft en vervloek dit volk.” Bileam schudt zijn hoofd. “Al gaf uw koning mij al zijn goud en zilver, het gebod van de Heere God kan ik niet overtreden. Blijf vannacht hier, dan zal ik morgen weten wat de Heere verder spreken zal.”

Die nacht spreekt de Heere opnieuw tot Bileam. “Omdat de mannen nu weer bij u gekomen zijn, moet u morgen maar met hen meegaan. Maar u mag alleen spreken wat Ik tot u zeggen zal!”

Wat is Bileam blij! Hij voelt aan dat hij niet kan doen wat de Heere niet goedvindt, daarom stuurde hij de eerste keer de boodschappers terug naar koning Balak. Maar hij wil zo graag doen wat de koning van hem vraagt. Hij wil zo graag de mooie beloning in ontvangst nemen...! Hij denkt: nu kan ik in ieder geval naar Moab reizen. Daar zie ik dan wel verder, er is vast wel een mogelijkheid om toch te doen wat koning Balak van mij vraagt...

De volgende morgen maakt hij alles klaar voor de lange reis. Hij pakt zijn spullen, zadelt zijn ezelin en vertrekt. Met twee knechten en de mannen van koning Balak.

De Heere God heeft Bileam wel toestemming gegeven, maar Hij kent het hart van Bileam... Hij weet dat Bileam in zijn hart van plan is er alles aan te doen om het volk Israël tóch te vloeken...

Opeens... wat doet de ezelin waar Bileam op rijdt nu toch? In plaats van gewoon door te lopen, gaat ze van het pad af en loopt door het veld. Bileam rukt aan de teugels, maar het helpt niet. Hij pakt zijn stok en slaat de ezelin...! Uiteindelijk loopt de ezelin het pad weer op en gaat verder.

Een eind verder gaat het pad waar ze over reizen tussen wijngaarden door. Om de wijngaarden zijn muurtjes aangelegd om wilde dieren buiten te houden. Weer wil de ezelin wil opzij uitwijken. Maar ze kan niet van het pad af, de muurtjes staan in de weg. Daarom drukt ze zich tegen zo’n muurtje aan. Maar daardoor komt Bileam met zijn been klem te zitten tussen de ezelin en het muurtje. Hij geeft een schreeuw van ergernis en pijn! Opnieuw pakt hij zijn stok en slaat de ezelin om haar weer goed op het pad te krijgen.

Maar even later staat de ezelin van Bileam stil. Stokstijf. Ze verzet geen poot meer. Het pad waar ze lopen is nu zo smal, dat ze niet meer links of rechts uit kan wijken. Bileam spoort haar aan: "Vooruit, loop eens door! Waarom blijf je nu staan? Wees niet zo eigenwijs, vooruit!" Bileam begrijpt er niets van, normaal is zijn ezelin niet zo dwars... Maar hij krijgt haar niet meer vooruit. Ze laat zich door haar poten zakken en gaat op het pad liggen. Bileam weet zich geen raad van kwaadheid. Wat heeft dat beest toch?! En weer pakt hij zijn stok om het onwillige dier te slaan. Maar dan gebeurt er iets heel bijzonders. De ezelin begint te spreken! "Waarom slaat u mij nu al voor de derde keer?" "Omdat je mij belachelijk maakt en met mij spot! Als ik nu een zwaard bij mij had gehad, dan zou ik je doden!" En weer spreekt de ezelin: "Heb ik u niet altijd trouw gediend zo lang als ik al uw ezelin ben?" Ja, dat is waar, dat moet Bileam toegeven.

Dan opeens... wat schrikt hij! Daar voor hen op het pad staat iemand, met een uitgetrokken zwaard in Zijn hand. Het is de Engel van de Heere. De Heere weet wat Bileam van plan is en heeft Zijn Engel gestuurd om Bileam tegen te houden. De ezelin had de Engel wel gezien maar Bileam niet.

Vlug stapt Bileam van de ezelin af en buigt zich heel diep neer op het pad. "Waarom heeft u de ezelin nu driemaal geslagen?" vraagt de Engel, "Ik ben uitgegaan om u tegen te houden omdat u tegen Mij in wilt gaan en Mij niet wilt gehoorzamen. Als de ezelin niet was uitgeweken had Ik u zeker met dit zwaard gedood en haar laten leven." Bileam schaamt zich en zegt: "Ik heb gezondigd en ik wist niet dat U op het pad stond. Als U het niet goed vindt dat ik ga, dan zal ik terugkeren naar huis." "Nee," zegt de Engel, "ga nu maar met de mannen van Balak mee. Maar u mag alleen de woorden spreken, die Ik tot u spreken zal."

Eindelijk komen ze in de buurt van Moab. Als koning Balak hoort dat Bileam eraan komt, gaat hij hem tegemoet. Verwijtend vraagt hij: "Ik heb u toch ernstig laten roepen? Waarom kwam u niet meteen? Dacht u dat ik u niet genoeg zou kunnen belonen?" Bileam antwoordt hem: "Ik ben nu toch gekomen? Maar ik weet niet of ik u van dienst kan zijn. Ik mag alleen de woorden spreken die God in mijn mond zal leggen."

Als ze in de stad komen, staat alles klaar voor een groot offerfeest. Er worden schapen en koeien geslacht en geofferd. De vorsten van Moab en Bileam mogen eten van het vlees van de offerdieren. De volgende morgen neemt Balak Bileam mee naar een berg die gewijd is aan Baäl. Vanaf die berg is een deel van het tentenkamp van de Israëlieten goed te zien. "Bouw hier voor mij zeven altaren en slacht voor mij zeven stieren en zeven rammen," gebiedt hij. Het is een kostbaar offer dat hij vraagt. Maar Balak vindt alles goed. Als Bileam het volk Israël maar gaat vervloeken.

Maar als Bileam begint te profeteren, spreekt hij geen vervloekingen, maar zegeningen...! "Wat zal ik vloeken, die God niet vloekt; en hoe zal ik kwade dingen spreken over een volk, als de Heere dat volk wil zegenen?"

Verontwaardigd stapt koning Balak naar voren. "Wacht eens, ik heb u laten komen om het volk te vervloeken! Niet om het te laten zegenen!" Bileam knikt, dat weet hij. "Maar ik heb u toch gezegd dat ik alleen kan spreken wat de Heere mij voorzegt?"

"Kom," zegt Balak, laten we naar een andere berg gaan, waar u een ander deel van het volk kunt zien. Misschien lukt het daar wel."

Ook op de andere berg worden zeven offers gebracht. En ook daar gaat Bileam profeteren. Maar opnieuw zijn het geen vervloekingen, maar zegeningen die hij spreekt. "Zie, ik heb ontvangen te zegenen; dewijl Hij zegent, zal ik het niet keren. De Heere zegent Zijn volk, Hij zorgt voor hen, Hij zal hen helpen in de strijd tegen de vijanden en zal hen in het beloofde land geven. Ook geeft hij hun alles wat zij nodig hebben voor onderweg. Als de Heere Zijn volk zegent, kan ik niet aan Hem vragen om het volk kwaad te doen."

"Stop!" roept Balak. "Zo gaat het niet goed! Als u het volk dan niet kunt vervloeken, hoeft u het nog niet te gaan zegenen!" Weer knikt Bileam. "Maar ik heb toch gezegd dat ik alleen doen kan wat de Heere tot mij spreekt?"

"Kom," zegt Balak, "laten we naar een andere berg gaan, misschien lukt het daar wel."

Ook op de derde berg worden offers gebracht. En ook daar gaat Bileam profeteren. Maar hij weet nu dat de Heere wil dat hij het volk zegent. En dat doet hij dan ook, gestuurd door de Heilige Geest. Koning Balak is woedend. Hij balt zijn vuisten: "Ik heb u geroepen om het volk Israël te vervloeken, maar nu hebt u hen al drie keer gezegend! Maak dat u hier wekomt! En de beloning kunt u vergeten, die krijgt u niet!" Maar Bileam zegt: "Ik heb u toch steeds gezegd dat ik alleen maar kan spreken wat de Heere mij zou zeggen? Al gaf u mij al het goud en zilver van uw huis? Maar voor ik naar mijn land ga, zal ik u nog

vertellen wat Israël met het volk van de Moabieten zal doen.” En dan profeteert Bileam over de toekomst van de volken in Kanaän, het beloofde land waar de Israëlieten naar op weg zijn. Ze zullen allemaal vernietigd worden. Het land Kanaän zal aan Israël gegeven worden. Bileam profeteert zelfs over een Ster die komt uit Jakob en een Scepter die opkomt uit Israël. Een ster en een scepter zijn allebei het teken van een koning. Deze profetie gaat dan ook over de Messias, de Heere Jezus, Die zal komen in de volheid van de tijd.

Teleurgesteld gaat Balak terug naar zijn paleis. Zijn plan is niet gelukt. De God van Israël is een machtig God, Die trouw is aan Zijn verbond. Het verbond dat Hij opgericht heeft met het volk Israël. Omdat het zo’n goed volk is, zo gehoorzaam? Nee, helemaal niet! Maar alleen omdat Hij dat volk heeft uitgekozen. En al vergeten ze Hem vaak en verdienen ze straf, toch blijft Hij voor hen zorgen. Wat een gelukkig volk! Dat geldt nu nog steeds voor Zijn kinderen. Hij zorgt voor hen, Hij vergeeft hun zonden. Hoor jij daar al bij? Zoek de Heere en vraag of Hij jou leert Hem gehoorzaam te zijn. Je mag met je vuilheid en je zonden naar Hem toe. Hij kan en wil je wassen en reinigen van al je zonden. Dat kan, omdat die Ster waar Bileam over profeteerde gekomen is. De Heere Jezus is geboren en heeft de schuld van Zijn kinderen betaald. Buig je voor Hem neer en vraag of Hij ook Koning in jouw hart en leven wil zijn.

Na de vertelling

Kijk nu nog eens naar de ‘wegwijzer’. Hij staat er nog steeds. Een wegwijzer wijst wel de weg, maar blijft zelf staan. Wie was er in dit verhaal een wegwijzer? Je weet het al, Bileam. Een wegwijzer, geen gids... Een gids reist mee. Bileam wees in zijn profetie naar de Christus Die komen zou. Maar zelf kende hij de Messias niet en miste het geloof in Hem. Hij was als een wegwijzer die wel wijst, maar niet meegaat. En wij? Zijn wij wegwijzers, die anderen wel vertellen dat er een Verlosser is, een Zaligmaker, maar Hem zelf niet kennen? Of zijn we een gids en kunnen we over Hem vertellen omdat we Hem zelf hebben leren kennen?

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte voor leidinggevend

Bileam

Bileam (‘Verderver’), de zoon van Beor (‘Verderfaanbrenger’) komt uit Pethor een stad in Mesopotamië. Dat is 600 km verwijderd van Moab. Het is niet zeker dat Bileam daar is, op het moment dat hij door Balak werd geroepen. Mogelijk is hij dan in Midian, dat veel dichterbij Moab is.

Bileam is geboren in Chaldea en is waarschijnlijk een nakomeling van Nahor, de broer van Abraham. Daardoor had hij enige kennis van de Heere.

Balak huurt Bileam in als een specialist in vervloekingen. Hij denkt dat als hij het volk Israël laat vervloeken, hij het dan gemakkelijker kan verslaan. Maar omdat het volk onder bescherming van Jahweh staat, zullen de spreuken van zijn eigen tovenaars niets uitwerken. Bileam staat goed bekend, wellicht kan hij krachtige en afdoende vervloekingen uitspreken.

In Deir Alla (Jordanië) is in 1967 op de muur van een oud heiligdom een eeuwenoude inscriptie (eind negende, begin achtste eeuw v. Chr.) gevonden. In de inscriptie gaat het over ‘Bileam de zoon van Peor, een ziener van de goden’.

In Jozua 13: 22 wordt Bileam een ‘voorzegger’ (waarzegger) genoemd. In 2Petrus 2: 16 een ‘profeet’. Petrus noemt het loon dat Bileam krijgt, het ‘loon der ongerechtigheid’ (zie 2 Petr. 2:15).

Bileam en de God van Israël

Als de gezanten uit Moab bij Bileam komen, is het opmerkelijk dat hij zegt de HEERE te zullen vragen om een antwoord. Ook zegt hij dat hij onmogelijk op het verzoek kan ingaan, al zou Balak hem belonen met al zijn goud en zilver. Bileam drukt zich sterk uit. Hij kan niets voor Balak doen vanwege het bevel van de HEERE. Bileam gebruikt Gods verbondsnaam. Hij erkent de macht van de HEERE, Israëls God, maar dient Hem niet.

‘God de HEERE laat Bileam eindelijk toe, dat hij met de gezanten van Balak gaan zal, niet dat het Hem aangenaam was, als blijkt vers 22, maar om de boosheid van Bileam des te meer te ontdekken en Zijn heerlijkheid daarin te openbaren, dat Hij Bileam gedwongen heeft het volk te zegenen, hetwelk hij voorgenomen had te vloeken.’ (Kanttekening 23)

Bileam heeft wel gehoord over de God van Israël. Hij kent Hem echter niet als Israëls Verbondsgod, maar als de God van alle schepselen. Als zodanig verschijnt Hij aan Bileam.

Het is heel opmerkelijk dat Bileam de naam van het volk dat hij moet vervloeken verzwijgt. Bileam is zich er goed van bewust dat hij niet met een heidens volk te doen heeft, dat op onrechtvaardige wijze een ander overvalt en voor Gods gericht rijp is.

De (on)macht van Bileam

Balak denkt dat een volk vervloekt is omdat Bileam het vervloekt. In werkelijkheid is het zo dat een (echte) profeet slechts van vloek of zegen kan spreken, omdat deze vloek of zegen door God zal gezonden worden.

Patroon van zegeningen Bileam

(Bron BMU)

Koning Balak geeft de profeet Bileam opdracht om Israël te vervloeken (Num. 22:5-7). In plaats van het volk te vervloeken zegent Bileam Israël driemaal (Num. 23:7-10, Num. 23:18-24 en Num. 24:3-9). Als Balak Bileam uiteindelijk wegstuurt (Num. 24:11), profeteert Bileam over de komende Messías (Num. 24:15-19).

De drie zegeningen van het volk Israël vinden plaats volgens een vast patroon. Dit patroon onderstreept dat de woorden die Bileam spreekt afkomstig zijn van God. Het patroon heeft de volgende kenmerken:

Bileam profeteert vanaf een hoge berg: de hoogten van Baäl (Num. 22:41), Pisga (Num. 23:14) en Peor (Num. 23:28)

Voordat Bileam profeteert, worden steeds zeven rammen en zeven runderen geofferd (Num. 23:1-2, 14-15 en 29-30) Hij dacht daardoor de Heere gunstig te stemmen, waardoor hij wel toestemming zou krijgen om Israël te vloeken; dit deed men bij de afgoden ook...

De eerste en tweede keer trekt Bileam zich terug om te vernemen wat God wil dat hij zegt (Num. 23:3 en 15). De derde keer is het hem volstrekt duidelijk dat hij Israël slechts zegenen kan (Num. 24:1)

Balak reageert iedere keer verontwaardigd en boos (Num. 23:11 en 25 en Num. 24:10-11)

Bileam benadrukt keer op keer dat hij slechts spreekt wat God hem ingeeft om te spreken (Num. 23:12 en 26 en Num. 24:12-13).

Het spreken van de ezelin

Het spreken van de ezelin heeft een diepe betekenis. De Heere laat zien dat Hij zich even goed van een dier als van een mens kan bedienen om Zijn goddelijke wil bekend te maken. Petrus schrijft dat de mond van de ezelin geopend werd om de dwaasheid van de profeet te verhinderen. We moeten er niet van uit gaan dat de ezelin met bewustzijn heeft gesproken. Dat Bileam er niet van schrok dat zijn ezelin begon te spreken, heeft waarschijnlijk te maken met zijn boosheid op dat moment.

De weg tussen de wijngaarden is op sommige plaatsen zeer smal. Daardoor was Bileam waarschijnlijk gescheiden van zijn reisgenoten op het moment dat de ezelin sprak.

Moabieten

Balak was de koning van het volk van de Moabieten. De Moabieten waren de nakomelingen van de Moab, de zoon van Lot en zijn dochter (Genesis 19:37). Dit volk was één van de zogenaamde 'broedervolken' (volken die nog familie van Israël waren). De Heere had de Israëlieten verboden tegen deze volken te vechten.

Balak had dus helemaal niet bang hoeven te zijn dat ze hem zouden aanvallen (zie ook Deut. 2: 9).

Bileams einde

Het is heel aangrijpend wat we lezen in Numeri 31: 8. Daar staat dat zich onder de verslagenen ook Bileam bevond. Bileam heeft, voordat hij terugging naar zijn land, Balak nog een raad gegeven. Hij heeft hem aangeraden een feest te organiseren en daarvoor ook de Israëlieten uit te nodigen. Het zou een feest zijn ter ere van de afgoden, een goddeloos feest. Op deze manier probeerde hij een scheiding tussen de Heere en Zijn volk te maken. Want Bileam wist wel zoveel dat de Heere Zijn volk dan zou straffen. Dan zou hij zijn doel toch hebben bereikt.

Dit feest is er inderdaad gekomen. En de straf ook. Maar niet zoals Bileam het zich had voorgesteld. De Heere heeft na hun hoererij Zijn volk gestraft. Velen stierven er. Maar Hij heeft Zijn volk niet verstoet. Hij verdelgde het niet, zoals Bileam had verwacht.

Israël heeft zich daarna op bevel van de Heere gewroken. (Numeri 31: 1). Daarbij zijn er velen van het volk van de Midianieten gestorven omdat zij het volk Israël tot zonde verleid hebben. (Numeri 31: 1 vv). Eén van degenen die ook in de strijd omkwam, was Bileam, de zoon van Beor. Hij begeerde met het volk van Israël te sterven, maar wilde er niet mee leven (Numeri 23: 10).

(Bron BMU)

Belijdenisgeschriften

- Dordtse Leerregels 1, artikel 3: En opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertieren verkondigers van deze zeer blijde boodschap, tot wie Hij wil en wanneer Hij wil...
- Dordtse Leerregels 1, artikel 4: Die dit Evangelie niet geloven, op die blijft de toorn van God.
- Heidelbergse Catechismus, zondag 34: over haten en vlieden van afgoderij en toverij.
- Heidelbergse Catechismus, zondag 40: over doodslag – je mag een ander niet kwetsen, ook niet door woorden.
- Heidelbergse Catechismus, zondag 43: over vals getuigenis – je moet de waarheid liefhebben, oprecht spreken en de eer en het goede gerucht van je naaste bevorderen.

Antwoorden bij werkboekje -10

Vul de woorden uit het vak op de goede plaats in:

De koning van de Moabieten heet Balak.	-	beloning
Bileam komt uit Mesopotamië .	-	engel
Bileam wordt geroepen om het volk Israël te vervloeken .	-	Moabieten
Balak beloofde een grote beloning .	-	drie
Bileam rijdt op een ezelin .	-	zegenen
Op de weg staat een engel om Bileam tegen te houden.	-	Messias
Op de berg worden zeven altaren gebouwd.	-	vervloeken
Bileam probeert drie keer het volk te vervloeken.	-	zeven
Van de Heere moet Bileam het volk Israël zegenen .	-	Mesopotamië
Bileam profeteert zelfs over de komende Messias .	-	ezelin

1a. Over welk dier gaat het in dit verhaal?

Een ezelin.

1b. Kun je vertellen wat voor bijzonders er gebeurde met dit dier?

Het dier zag de engel en begon tegen Bileam te praten.

1c. Weet je nog meer Bijbelverhalen waar een dier in voorkomt?

Een slang in het paradijs, een leeuw bij Simson, een haan bij Petrus, een walvis bij Jona...

2a. Koning Balak wilde dat Bileam het volk van Israël zou vloeken. Wat wordt hiermee bedoeld?

Koning Balak hoopte dat als Bileam zou zeggen (profeteren) dat het volk niet kon winnen dit ook niet meer zou gebeuren. Dit is bijgeloof.

2b. Mag je lelijke dingen zeggen over iemand anders? Waar staat dat in de wet van de tien geboden?

Dat staat in het zesde en negende gebod. Bespreek in eenvoudige woorden wat er staat in zondag 40 en 43. God verbiedt niet alleen de doodslag, maar ook wat daar de oorzaak van is: haat, toorn en wraakgierigheid. Het negende gebod betreft niet alleen het liegen, maar ook het kwaadspreken over een ander, de ander niet kwetsen door je woorden, maar juist goede dingen over iemand vertellen.

3a. Bileam moest het volk Israël van de Heere zegenen. Wat is een zegen?

Zegen is de gunst en bescherming die God wil geven. Ook de voorspoed die Hij geeft noemen we een zegen. Eigenlijk omvat het dus al het goede dat wij ontvangen. We maken wel onderscheid tussen een algemene en bijzondere zegen: algemene zegeningen kunnen alle mensen ontvangen, bijzondere zegeningen zijn voor Gods kinderen.

3b. Welk plaatje vind jij bij zegen horen? Trek een lijntje van dat woordjes naar het woord 'zegen'.

Bespreek met elkaar waarom jij dat een zegen vindt.

De kerk, eten en kleding zijn zegeningen van God. Kinderen kunnen ook speelgoed en een fiets een zegen noemen en dat mag, niet iedereen krijgt dat en we mogen God danken voor alles wat Hij geeft. Wel is het zo dat het ons niet van God af mag trekken, dan is het geen zegen. Dat kan ook gezegd worden bij de smartphone. Daar kun je veel goede dingen mee doen, maar ook heel verkeerde.

Doolhof

Begin bij de pijl. Volg de weg door het doolhof. Schrijf de letters die je onderweg tegenkomt op. Welke zin lees je dan? Genade en zegen.

Antwoorden bij werkboekje +10

Weet je het nog?

De koning van de **Moabieten** heet Balak.

Bileam komt uit **Mesopotamië**.

Bileam wordt geroepen om het volk Israël te **vervloeken**.

Balak beloofde een grote **beloning**.

Bileam rijdt op een **ezelin**.

Op de weg staat een **engel** om Bileam tegen te houden.

Op de berg worden **zeven** altaren gebouwd.

Bileam probeert **drie** keer het volk te vervloeken.

Van de Heere moet Bileam het volk Israël **zegenen**.

Bileam profeteert zelfs over de komende Messias.

Vul de goede woorden en namen in. Zoek de woorden daarna op in de woordzoeker.

M	E	S	O	P	O	T	A	M	I	E
O	N	D	E	V	D	R	I	E	L	Z
A	G	O	E	K	O	V	E	S	R	E
B	E	L	O	N	I	N	G	S	I	G
I	L	S	R	A	E	L	I	I	Z	E
E	Z	E	L	I	N	N	E	A	E	N
T	E	N	Z	E	G	E	N	S	V	E
E	V	E	R	V	L	O	E	K	E	N
N	V	E	R	A	N	D	E	R	N	D

Als je de overgebleven letters achter elkaar zet lees je: *De vloek over Israël in een zegen veranderd.*

1a. Over welk dier gaat het in dit verhaal?

Een ezelin.

1b. Kun je vertellen wat voor bijzonders er gebeurde met dit dier?

Het dier zag de engel en begon tegen Bileam te praten.

1c. Weet je nog meer Bijbelverhalen waar een dier in voorkomt?

Een (sprekende)slang in het paradijs, een leeuw bij Simson, een haan bij Petrus, een walvis bij Jona...

Wat denk jij?

2a. Wie heeft er gelijk, Daan of Suze?

Wat zegt de Heidelbergse Catechismus hierover? Lees vraag 106.

De catechismus leert ons dat haat de wortel van de doodslag is en dat God nijd, haat, toorn en wraakgierigheid haat en voor doodslag houdt.

2c. In het antwoord staan vier gevoelens die voor God hetzelfde zijn als doodslag. Schrijf ze hieronder op en bespreek wat ze betekenen.

- **nijd** is jaloezie

- **haat** is bittere afkeer, als je lelijke gedachten over iemand koestert

- **toorn** is woede

- **wraakgierigheid** is dat je de ander kwaad toewenst omdat hij jou iets heeft gedaan

3a. Bileam moest het volk Israël van de Heere zegenen. Wat is een zegen?

Zegen is de gunst en bescherming die God wil geven. Ook de voorspoed die Hij geeft noemen we een zegen. Eigenlijk omvat het dus al het goede dat wij ontvangen.

3b. Ook mensen die niet in God geloven krijgen zegeningen... Hoe zit dat?

We maken onderscheid tussen een algemene en bijzondere zegen: algemene zegeningen kunnen alle mensen ontvangen, bijzondere zegeningen zijn voor Gods kinderen.

Puzzel

Je leest hier wat Bileam profeteert in Numeri 23: 18-21.

Zoek de teksten op en zet de letters op de juiste plaats in de woorden. Je houdt zeven letters over. Welk woord kun je daar mee maken? *Zegenen*

AAAAA	BBBBB	DDDDD	EEEE
GGGGG	KKKKK	MMMMM	NNNNN
OOOOO	TTTTT	UUUUU	ZZZZZ

“Toen hief hij zijn spreuk op en zeide: Sta op, Balak, en hoor. Neig uw oren tot mij, gij, zoon van Zippor.
 God is geen man, dat Hij liegen zou, noch eens mensen kind, dat het Hem berouwen zou; zou Hij het
 zeggen en niet doen, of spreken en niet bestendig maken?
 Zie, ik heb ontvangen te zegenen; dewijl Hij zegent, zo zal ik het niet keren.
 Hij schouwt niet aan de ongerechtigheid in Jakob, ook ziet Hij niet aan de boosheid in Israël; de HEERE
 zijn God is met hem, en het geklank des Konings is bij hem.”

Lessen van kleine dieren

Thema: Dieren in de Bijbel

Toelichting op het thema

De Heere laat in dit gedeelte zien dat wij iets kunnen leren van vier kleine dieren. Hij gebruikt hierbij de mier, het konijn, de sprinkhaan en de spinnenkop als voorbeeld. In deze Bijbelstudie kijken we met de kinderen naar de lessen die wij kunnen leren van deze dieren. Daarnaast is het een schets waarin bewustwording rondom Bijbellezen centraal staat.

Doel van de Bijbelstudie

- Kennisverwerving rondom de thema's: wijsheid, ijverigheid, liefde en volhouden/volharden.
- Leren Bijbellezen;
- Kinderen laagdrempelig kennis laten maken met het doen van Bijbelstudie;

Introductie van het thema voor de kinderen

Deze introductie is gericht op het doel 'leren Bijbellezen'. Door middel van onderstaande introductie worden kinderen bewust gemaakt van de verschillende manieren van Bijbellezen en omgaan met Gods Woord. In deze introductie worden verschillende manieren van luisteren heel praktisch uitgebeeld. Het doel van deze introductie is dat kinderen leren dat luisteren als een 'spons' uiteindelijk is hoe wij moeten luisteren naar Gods Woord. Alles in ons opnemen.

Wat heb je nodig:

- een fles water
- een emmer
- een vergiet
- een trechter
- een grote spons

Wat je doet:

Doe:

Laat de kinderen een Bijbel zien.

Vertel:

Leg uit dat christenen geloven dat de Bijbel Gods Woord is, waardoor God ook vandaag de dag nog steeds tot ons wil spreken.

Als de Heere ook nu nog door de Bijbel tot ons wilt spreken, is het dus erg belangrijk hoe wij luisteren.

Vraag:

- Als jij het woord 'luisteren' hoort, waar denk je dan aan?
- Hoe kan je luisteren naar een boek - een boek maakt toch geen lawaai?
- Hoe zou de Heere nu nog tot ons willen spreken?

Doe:

Laat de kinderen een trechter zien.

Vraag:

- Wat gebeurt er als je water door deze trechter giet?
- Wat heeft dit met luisteren naar Gods woord te maken?

Doe:

Giet water door de trechter.

Vertel:

Sommige mensen zijn als deze trechter. De woorden van de Bijbel gaan wel naar binnen, maar gaan daarna gelijk ook weer naar buiten. Het gaat dwars door hen heen, maar uiteindelijk vangen ze niks op.

Doe:

Laat de kinderen een vergiet zien.

Vraag:

- Wat gebeurt er als je water door dit vergiet giet?
- Wat heeft dit met luisteren naar Gods Woord te maken?

Doe:

Giet water door het vergiet.

Vertel:

Sommige mensen zijn als dit vergiet. De woorden van de Bijbel gaan wel naar binnen, maar gaan daarna gelijk ook weer naar buiten. Het gaat dwars door hen heen. Kijk, er blijven wel allerlei druppeltjes onder aan het vergiet hangen. Zullen ze er dan toch iets van opsteken? Nee, want als je even schudt, vallen ze er allemaal van af en blijft er niks over.

Doe:

Schud het vergiet even goed zodat alle druppels eraf vallen.

Doe:

Laat de kinderen een spons zien.

Vraag:

- Wat gebeurt er als je water op deze spons giet?
- Wat heeft dit met luisteren naar Gods woord te maken?

Doe:

Giet water op de spons.

Vertel:

Een spons wil maar één ding: zoveel mogelijk water in zich opnemen. Op deze manier kunnen wij ook naar Gods Woord luisteren, als een spons die alles in zich op wilt nemen.

Vraag:

- De Heere Jezus vertelde ooit een gelijkenis die een beetje op deze drie voorbeelden leek. Wie weet welke gelijkenis ik bedoel?
- Hoe lijkt dit voorbeeld van de trechter, het vergiet en de spons op de gelijkenis van de zaaier?
- Waarin is het ook verschillend?
- Waarom is het zo belangrijk dat wij Gods woord in ons opnemen?

Aanwijzingen voor gebruik**Hieronder volgen twee methoden die gebruikt kunnen worden bij het doen van Bijbelstudie**

Bijbelstudie doen met kinderen vraagt een goede voorbereiding. In tegenstelling tot één leidinggevende die een Bijbelverhaal voorbereidt, is het hierbij belangrijk dat alle leidinggevenden zich voorbereiden op de Bijbelstudie. Belangrijk om te onthouden bij het doen van Bijbelstudie: Het gaat niet om het geven van goede antwoorden op de vragen, maar om het in gesprek zijn met kinderen rondom een Bijbelgedeelte. Bereid je daarom goed voor als leidinggevende en geef leiding aan het Bijbelstudiegroepje. In de handleiding worden wel wat antwoordsuggesties genoemd

OIA methode

Dit wil zeggen dat een Bijbelgedeelte eerst geobserveerd wordt, vervolgens geïnterpreteerd en uiteindelijk geapliceerd, toegepast.

Voorbereiding**Thuis:**

Lees het gedeelte thuis zelf door.

Bedenk een voorbeeld om bij de uitleg aan de kinderen mee te geven.

Op de avond zelf:

Zorg dat het gedeelte van tevoren gelezen wordt.
Vorm groepjes van 6 tot 8 personen.

Uitvoering:

Lees met de kinderen het stukje uit de Bijbel wat bij het onderwerp hoort.
Daarna kun je kort met elkaar het Bijbelgedeelte overdenken.
Dit overdenken gaat aan de hand van drie basisvragen.

1) Kijken	Wat staat er in de tekst?	Observatie
2) Begrijpen	Wat is de betekenis van dit gedeelte?	Interpretatie
3) Toepassen	Hoe kun je een brug slaan vandaag?	Applicatie

Deze manier is makkelijk te onthouden aan de drie letters van de laatste woorden: OIA (spreek uit: 'o-jaa').

Eerste indruk

Vorbereiding:

Thuis:

- Lees het gedeelte thuis zelf door.

Op de avond zelf:

- Zorg dat het gedeelte van tevoren gelezen wordt.
- Vorm groepjes van 6 tot 8 kinderen.

Uitvoering:

- Het idee achter deze werkvorm is dat over een tekst, meer te zeggen is dan op het eerste gezicht lijkt. Dit kan een verrassend licht werpen op de tekst.
- De leidinggevende leest de tekst (bijvoorbeeld een Bijbelgedeelte) langzaam voor. Vooraf vraagt hij de kinderen goed en geconcentreerd te luisteren.
- Aan de kinderen wordt gevraagd te luisteren alsof ze de tekst voor het eerst horen en daarbij één gedachte/associatie vast te houden; waaraan moest je denken bij het horen van deze tekst?
- Na het voorlezen maakt de groepsleider een rondje en laat ieder één gedachte geven. Reacties worden op een flap opgeschreven.
- Nu wordt het gedeelte nogmaals gelezen, terwijl de kinderen meelezen.
- Zijn er nog nieuwe dingen ontdekt, die niet genoteerd staan? Deze worden op de flap bijgeschreven.
- De 'oogst' wordt besproken en samengevat door de groepsleider. Je kunt bijvoorbeeld concluderen dat de tekst ons eigen leven op een verrassende manier kan 'raken'.

Zingen en lezen

Zingen

Psalm 86: 6
Psalm 77: 8
Psalm 119: 3
Psalm 68: 11
Uw Woord is een lamp voor mijn voet

Lezen

Spreuken 30: 24-28

Bijbelstudie

Achtergrondinformatie bij het Bijbelgedeelte

Hieronder volgt een preek van ds. J. IJsselstein over Spreuken 30: 24-28.

Tip: lees na het van de bespreken van de vragen per dier het stukje uit de preek voor of vertel het na aan de kinderen. Die gedeelten zijn *schuingedrukt*.

De les van de dieren ds. J. IJsselstein – Spreuken 30:24-28

Jongens en meisjes, het is zomer, het is warm. En het is vakantietijd. Misschien ben je thuis, misschien kijk of luister je mee vanaf je vakantieadres. En dan duurt een preek lang. Want er zijn ook zoveel andere leuke dingen te doen, gezellig met papa of mama, met je broertjes en zusjes of met je vriendjes of vriendinnetjes. Daarom zal ik proberen om vanmorgen de preek niet zo moeilijk te laten zijn. Laten we dan afspreken dat jullie je best doen, om heel erg goed te luisteren.

De preek gaat over Spreuken 30, vanaf vers 24 tot en met vers 28. Luister goed, dit is de tekst voor de preek, dit is het Woord van de Heere God: Deze vier (deze vier dieren) zijn van de kleinste der aarde; doch dezelve zijn wijs, met wijsheid wel voorzien. De mieren zijn een onsterk volk; evenwel bereiden zij in de zomer haar spijs. De konijnen zijn een machteloos volk; nochtans stellen zij hun huis in den rotssteen. De sprinkhanen hebben geen koning; nochtans gaan zij allen uit, zich verdelende in hopen. De spinnenkop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen.

De preek van vanmorgen gaat over vier soorten kleine dieren: over de mieren, de konijnen, de sprinkhanen en de spin. Je zegt: 'Dat is raar, want een preek hoort te gaan over de Heere God.' Dat klopt. Je hebt gelijk. Maar de preek gaat ook over de Heere God. Want zo zegt onze belijdenis (de Nederlandse Geloofsbelijdenis): de natuur, de dieren (allemaal met elkaar), zijn voor onze ogen als een prachtig boek (daar gaan we in lezen, daar gaan we naar kijken), waarin de dieren, groot en klein als letters zijn (om te lezen). En wat lezen we dan? Als we kijken naar de mieren, de konijnen, de sprinkhanen en de spin? Dan lezen we: de eeuwige, de altijd durende kracht van God, de Schepper van al die dieren.

Als je naar die vier dieren kijkt, zegt de Spreukendichter, zegt meneer Agur die dit schrijft, dan zie je dat die dieren wijs zijn. Heel wijs zelfs. Heel verstandig. Je zegt: 'Nou en, maar wat heb je daaraan?' Nou, de bedoeling is natuurlijk niet dat je zegt: 'Dat is mooi, dat is heel mooi, maar... verder niets.' De bedoeling is dat jij en ik net zo wijs worden als die kleine dieren. Zoals de Spreukendichter eerder ook al zei: Ga naar de mieren, luiaard! Kijk goed naar ze en word wijs (Spreuken 6:6).

Dat is de bedoeling van de Heere vanmorgen in de preek: dat je wijs en verstandig wordt. Ik bedoel niet, dat je je schoolwerk beter kan doen, dat je betere cijfers en een mooi diploma haalt. Maar ik bedoel dat je leert luisteren en doen wat de Heere zegt. Dat je de Heere Jezus leert kennen en liefhebben. Als Zaligmaker om het weer goed te maken tussen de Heere God en je zondige hart. Want zo zegt de Spreukendichter: de vreze des HEEREN (dat wil zeggen: het dienen en liefhebben van de Heere), dat is het beginsel, dat is het begin van de wijsheid (Spreuken 9:10). Sterker nog: de Heere Jezus Zelf is de Wijsheid. Als je Hem kent, dan word je pas echt wijs.

Zou jij graag wijs willen worden? Zou jij graag de Heere willen dienen en liefhebben? Dat is veel belangrijker dan alle andere dingen. Mooie kleren zijn leuk, maar over een paar maanden passen ze niet meer. Geld is fijn, maar als je het uitgeeft, dan ben je het kwijt. Speelgoed is leuk, maar over een poosje is het versleten of jij bent erop uitgekeken. Hobby's dan, dat is ook leuk! Ja, totdat je er geen zin meer in hebt, of er geen tijd meer voor hebt. En echt gelukkig word je van al die dingen niet. Wel van het dienen van de Heere, van de wijsheid waar het hier over gaat. Daar word je wel echt gelukkig van. Want dat verdwijnt niet, dat gaat nooit vervelen en dat wordt steeds mooier.

Hoe je zo wijs wordt? Hoe je dit krijgt, waar je altijd gelukkig van wordt?

a. Door te bidden. Door te vragen of de Heere het aan je zal geven, of Hij je hart wijs wil maken tot zaligheid door Zijn Heilige Geest. En de Heere heeft beloofd, dat Hij naar dat bidden zal luisteren. Als je een wijs hart aan de Heere vraagt, wil Hij het je geven. Hij heeft het al beloofd toen Hij tegelijkertijd Zijn Naam en jouw naam noemde bij je doop, toen het water van de Heilige Doop op je voorhoofdje drupte. Toen zei de Heere: 'Ook jij bent van Mij' (zie Genesis 17:7). Bid dan en zeg: 'Heere, wees ook mijn God? En maak mij tot Uw kind?'

b. Hoe word je wijs en altijd gelukkig? Door te bidden, wijzend naar het water van je doop. En in de tweede plaats ook door te luisteren naar de Bijbel en door zelf in de Bijbel te lezen. En door al lezend en luisterend te wijzen naar de woorden van de Heere Zelf. Je leest in de Bijbel dat de Heere Jezus zegt: Laat de kinderen tot Mij komen. En je bidt en zegt, wijzend met je vinger: 'U hebt het toch gezegd Heere, hier staat het: Laat de kinderen tot Mij komen. U hebt het toch gezegd Heere, hier staat het: als je Mij vroeg

Preek Spreuken 30:24-28 zoekt, dan zal je Mij vinden. Als je klopt, dan zal Ik opendoen en als je bidt, dan zal je ontvangen.'

c. Hoe word je wijs en altijd gelukkig? Door te bidden, door te luisteren naar de Bijbel en zelf in de Bijbel te lezen en (als derde) door naar de kerk te gaan of (als dat niet kan) door thuis goed te luisteren.

d. En (als vierde), door nu samen met mij te kijken naar de vier dieren, waar het nu verder over zal gaan.

We gaan het als eerste hebben over de mieren. Lees maar mee in je Bijbeltje, als je lezen kan, in vers 25. Daar staat: de mieren zijn een onsterk volk; evenwel bereiden zij in de zomer haar spijs. Juist in de zomer, juist in de vakantietijd zie je ze. In de tuin, langs het huis of op het terras. Soms zitten ze ineens te kriebelen op je been of op je hand. Ze zijn niet alleen zoals de lieveheersbeestjes en de vlinders. Ze zijn vaak met heel veel. De Bijbel zegt: ze zijn een onsterk, een slap volk. Ze zijn een volk, ze zijn met heel veel. Meestal kijken wij niet naar de mieren. We vinden ze maar lastig en vervelend. Als er teveel zijn, dan strooien of spuiten we er gif op, en even later zijn ze allemaal weg. Maar, jongen ze meisjes, uit de kerk moet je ze maar even opzoeken in de tuin. Ga er maar even bij zitten en ga maar eens kijken. Je zult zien, ze zijn er met tientallen, soms met honderden tegelijk. Luieren ze in de zon? Nee dat doen ze niet. Hebben ze vakantie? Nee, ook niet. Ze zijn druk. Ze lopen heen en weer, ze sjouwen met van alles en nog wat. Juist nu in de zomer zijn ze druk. Want straks in de winter kan het niet meer. De winter met vorst, sneeuw, ijs en kou is niet geschikt. Om? Om eten te vinden. En dus doen ze dat nu. Ze zijn niet sterk. Je kan ze zo dood trappen met je voet. Maar ze zijn wel wijs. Ze maken in de zomer hun eten klaar voor de winter. Dat deden in Israël vooral (zo heetten ze) de oogstmieren. In de tijd van de oogst verzamelden ze graankorrels en zaden van planten. Ze sleepten die mee naar hun nest om die te bewaren voor de winter.

Niet alle dieren zijn zo slim, niet alle dieren zijn zo ijverig. Je ziet in de vakantie ook hele mooie vlinders, die lekker nectar zuigen uit felgekleurde bloemen. Maar vlinders, die fladderen gewoon maar een beetje rond. Muggen, die zoemen irritant aan je oren als je probeert te slapen. En andere muggen dansen 's avonds in de ondergaande avondzon. Vliegen, die zijn vervelend, die gaan op je eten zitten. Wespen, die vallen je aan en steken. Al die dieren leven zomaar, zonder zorgen, totdat ze dood gaan. Maar de mieren zijn anders: ze zijn druk met hun eten voor later.

Jongens en meisjes, word zo verstandig en doe zo wijs als de mieren. Want jij zult niet als een mug, als een vlieg of een vlindertje verdwijnen. Jazeker, je hebt een lichaam dat vroeg of laat sterven zal. Maar je hebt ook iets in je (ik kan niet zo goed aanwijzen waar het zit, maar het zit er wel), je hebt ook iets in je, dat nooit zal sterven. Een ziel, een hart. Een ziel vol zonde. Een hart vol schuld. En nu, nu je jong en gezond bent, moet je je net als de mieren voorbereiden op later. Fladder niet als een vlindertje en dans niet als een mugje dat verdwijnt. Maar zoek ijverig en druk als de mieren zijn, de genade van de Heere voor je hart. Zoek ijverig als de mieren een nieuw hart, zoek het kennen van de Heere Jezus als je Zaligmaker.

De zomer van je leven (dat is deze tijd, nu je nog jong bent), de zomer van je leven is daar de beste tijd voor. Je bent gezond, in ieder geval de meesten van jullie. En zeker als je vakantie hebt, dan heb je heel veel tijd. Straks is die tijd weer voorbij. Later word je ziek, krijg je zorgen en moet je sterven. Word wijs! Zoek de Heere vroeg. Zoek Hem nu. Als je Hem zoekt, dan zal je Hem vinden. Zoek Hem door te bidden. Op een stille plaats alleen. Niemand hoeft je te zien. Zoek een stil plekje (op je kamer, in de badkamer, in een schuur of buiten), een stil plekje waar je stilletjes je zonden tegen de Heere vertelt en vraagt om vergeving. Waar je biddend vraagt om liefde voor de Heere. En waar je ook stilletjes tegen de Heere vertelt, hoeveel je van Hem houdt en hoe graag je Hem wil dienen. Bid en je zal gegeven worden. En lees ijverig als de mieren in je Bijbeltje. En denk er over na. En luister goed naar papa of mama, of naar opa of oma, zeker als ze vertellen uit de Bijbel of over hoe goed de Heere voor hen is. En luister (als straks de school weer begint) goed naar de meester of de juf, als ze uit de Bijbel vertellen. Spot er niet mee en lach er niet om. En stop met het doen van verkeerde dingen, met ongehoorzaam zijn, met liegen, stelen en plagen.

We gaan verder naar de tweede soort dieren: de konijnen. Kijk maar even in je Bijbeltje in vers 26: de konijnen zijn een machteloos volk; nochtans stellen zij hun huis in de rotssteen. Je denkt aan je eigen konijn, schattig, lief Nijntje. Heel goed, dan weet je al een beetje wat voor beest hier bedoeld wordt. Het gaat hier in de Bijbel niet om konijnen in een hok bij de mensen thuis, maar om konijnen die in het wild leven. Tegenwoordig noemen we die beesten klipdassen. Misschien lijken ze nog wel het meest op onze marmotten of cavia's. Ze leven in Israël in de rotsige bergen, op en tussen kleine en grote rotsen. En met hun lenige pootjes en zachte voetjes (met kussentjes van eelt daaronder), kunnen ze beter dan wie dan

ook klimmen langs die steile rotsen. Zelfs al gaat het bijna recht omhoog. Het zijn ook geweldige springers. Ze springen gerust vier meter ver, over een diep ravijn.

Het zijn kleine, schattige bergmarmotten, een soort cavia's, klipdassen of (zo worden ze hier genoemd) konijnen.

Ze zijn in de rotsige bergen voor ons moeilijk te zien. Maar wie ze wel zien dat zijn de roofdieren op de grond en de roofvogels in de lucht. En dus dreigt voor die lieve beestjes altijd gevaar. Meestal zijn ze met een groepje bij elkaar. Ze kunnen zo heerlijk liggen zonnen op de rotsen. Maar hoe fijn dat ook is, er zijn er altijd een paar die de wacht houden. En één schel fluitje is genoeg om ze allemaal razendsnel weg te laten rennen en in hun hol te laten kruipen. Hun hol is hun schuilplek. Daar zijn ze veilig.

Jongens en meisjes, word verstandig en doe zo wijs als die konijntjes. Want jullie hebben ook zo'n plek nodig om veilig te zijn. Want niet alleen die konijntjes zijn in gevaar, maar jullie ook. De zonde wil je kwaad doen. Die wil als een grote roofvogel op je vallen en je meenemen. En de duivel, zo staat in de Bijbel, loopt rond als een roofdier, als een brullende leeuw om je te grijpen en mee te sleuren. En dan is er ook nog de wereld, die je ongemerkt en vriendelijk glimlachend wil mee lokken om de dingen van deze wereld, om de dingen van nu leuker, belangrijker en mooier te vinden dan het dienen van de Heere. Maar de gevaarlijkste vijand, dat is altijd zo, is die vijand die het dichtstbij op de loer ligt. Het is je zondige hart. En daarbij, jongens en meisjes, is het gevaar dat je sterven moet. Dat je voor God moet verschijnen. En je hebt zoveel kwaad gedaan tegen de Heere. De Heere houdt van kinderen. Maar wij hebben door onze zonden Zijn liefde boos gemaakt.

Dus, jongens en meisjes, heb je een schuilplaats, een veilige plek nodig om naartoe te vluchten. Zoals je nu soms ook, als er gevaar of narigheid is, naar papa of mama toe rent en bij hen wegkruipt. Wie is de Schuilplaats, Die je nodig hebt? Voor nu en straks? Voor de tijd dat je leeft en voor als je sterven moet? Dat is de Heere Jezus. Hij is de Zoon van God, Die als mens naar deze wereld kwam en aan het kruis stierf voor zondige en slechte mensen. Je mag, jongens en meisjes, als een klein konijntje vluchten naar de grote, sterke en lieve Heere Jezus. Zoals een klein kuikentje schuilt onder de vleugels van de moederkip, zo mag je biddend naar de Heere Jezus toe gaan en zeggen: 'Heere, ik ben in gevaar. Ik ben in gevaar van de zonde, van mezelf en van het oordeel als ik sterven moet. Bewaar me, verlos me en red me toch.' Als je zo naar de Heere toevlucht, zal de Heere je nooit wegsturen.

Bij Hem ben je veilig, bij Hem alleen. Want Hij wil je zonden vergeven. Hij wil je redden van het gevaar van het komende oordeel. Niets en niemand kan je kwaad doen, als je met je zondige hart naar de Heere Jezus vlucht.

Dus, jongens en meisjes, word zo verstandig als de konijnen, om een huis bij de Heere God te vinden. Je bent altijd welkom bij de Heere. De Heere Jezus heeft gezegd: wie tot Mij komt, zal Ik niet weigeren. Je bent welkom zoals je bent: slecht, zondig en verloren. Je hoeft niets mee te nemen. En je zult alles krijgen, als je naar Hem toe gaat.

Voordat we verder gaan kijken naar de derde soort van dieren, gaan wij nu samen eerst zingen uit Psalm 81 het 12e vers, je kent het wel: Opent uwen mond; Eist van Mij vrijmoedig, Op mijn trouwverbond; Al wat u ontbreekt, Schenk Ik, zo gij 't smeekt, Mild en overvloedig.

Jongens en meisjes, de mieren ken je, de konijnen daar heb je een beeld van. Nu het derde dier dat je wil leren om wijs te worden, om de Heere te dienen en lief te hebben: de sprinkhanen. Lees maar mee in vers 27: de sprinkhanen hebben geen koning; nochtans gaan zij allen uit, zich verdelende in hopen. De sprinkhanen, je weet wel, die springende insecten met die lange dunne pootjes. Je kan ze proberen te pakken, maar meestal zijn ze je te snel af. Zij hebben geen koning, zegt de Bijbel. Zij hebben geen baas. Sommige andere dieren wel. De bijen hebben een koningin. Maar de sprinkhanen, die hebben niets. Maar ze zijn in het land van de Bijbel wel met elkaar. En met heel erg veel. Er staat in de Bijbel: met hopen, met hele grote groepen.

Want, alleen zijn ze niet sterk. Eén sprinkhaan kan niets. Misschien heb je het ook wel eens gedaan, een sprinkhaan gevangen. Het was moeilijk, maar ineens had je hem. Je keek voorzichtig in je hand, je trok voorzichtig een beetje aan die dunne pootjes. En toen merkte je het direct: die sprinkhaan, die kan in zijn eentje niets terugdoen.

In zijn eentje kan een sprinkhaan niets. Maar met elkaar zijn ze sterk als een leger. Als ze met miljoenen tegelijk ergens neerstrijken, op een grasveld of in een boom, dan vreten ze met elkaar alles op. Met elkaar zijn ze zo sterk, dat de Heere in het boek Joël zegt dat ze zelfs een oorlog kunnen voeren (Joël 2:25). Maar alleen zijn ze zwak. Zoals ook wij, in ons eentje niet sterk zijn.

De sprinkhanen willen ons leren van elkaar te houden, elkaar lief te hebben, geen ruzie te maken, niet egoïstisch te zijn en anderen niet plagen of minder te vinden. Ook niet als iemand anders bijvoorbeeld een andere kleur huid of haar heeft. Misschien wel even mooi of zelfs mooier dan jouw velletje of haar. Alle sprinkhanen zijn door God gemaakt. Alle kinderen ook. En zij, de sprinkhanen, doen in vrede en zonder ruzie te maken alles samen.

Wat je ervan leren moet? Hoe je wijs kan worden, als je naar ze kijkt? Denk maar aan het bekende psalmversje: Waar liefde woont, daar gebiedt de Heere Zijn zegen. De Heere God Zelf is liefde. En Hij wil dat wij elkaar ook liefhebben: thuis, in de klas, onderweg, in de kerk, in de kerkenraadskamer, op de catechisatie, op de vereniging, overal.

Dat voorkomt heel veel problemen. Maar dat zorgt er vooral ook voor, dat je in alle rust samen de Heere kan zoeken, liefhebben en dienen. Dan zeg je niet: 'Hij of zij heeft verkeerd gedaan', maar dan steek je die wijzende vinger in je broekzak. Dan zeg je: 'Wij samen hebben gezondigd.' Dan zeg je niet alleen: 'Wees mij genadig, Heere', maar dan zeg je: 'Heere, wees ons samen genadig.' Dan zeg je niet: 'Ik ga alleen naar de Heere Jezus', maar dan zeg je net als de Samaritaanse vrouw: 'Hij, de Heere Jezus, heeft mij gezegd alles wat ik verkeerd gedaan heb, kom ga met me mee. Kom ga met ons. Dan gaan we samen naar de Heere Jezus toe.' En dan zeg je niet: 'Ik alleen wil de Heere groot maken, kijk mij nou!', maar dan zeg je: 'Kom, laten we samen de Heere lof toezingen.'

Nog één dier is er over. Eerst ging het over: wees ijverig als de mieren in het zoeken van de Heere. Toen ging het over: zoek een schuilplaats bij de Heere, bij de Heere Jezus, net zoals de konijnen schuilen in de rotsen voor gevaar. Daarna ging het over: heb elkaar lief zoals de sprinkhanen.

En nu gaat het als vierde, als laatste over de spin. Lees maar mee in vers 28: De spinnekop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen. Misschien vind je spinnen wel eng. Misschien ga je er wel van gillen. Misschien vind je ze mooi om naar te kijken. Om te zien hoe mooi ze gemaakt zijn door de Heere, de Schepper, ook van de spin. Want als je heel goed kijkt naar zo'n spin, dan zie je hoe groot God is. Hij heeft ook de spin gemaakt. Zoals Hij ook jou gemaakt heeft. En, de Heere wil dat jij net zo wijs zal worden als de spin.

Wat hij doet? Hij doet zijn uiterste best om op de plek te komen waar hij wil zijn. Dat kan natuurlijk zijn in een oude, stoffige schuur, maar ook in jullie mooie huiskamer. Of in jouw gezellige slaapkamer, of zelfs in de kamers van het paleis van een koning. Je kunt hem weggagen, maar hij is zo weer terug. Urenlang werkt hij om een prachtig web te maken. Je moet maar eens kijken, hoe mooi zo'n spinnenweb er van dichtbij uitziet. Maar mensen zoals jij en ik, wij halen dat web weg. We zeggen: 'Bah, en het plakt ook al aan mijn vingers en het zit ook al in mijn haar...' En in één veeg maken we zijn hele mooie kunstwerk helemaal kapot.

Maar, die spin gaat door. Hij gaat niet zitten huilen of zitten wachten, hij begint direct weer aan een nieuw web. En morgen weer. De spin, het is een kleine kunstenaar die nooit ophoudt.

Het kan, zijn jongens en meisjes, dat de Bijbel een spin bedoelt zoals wij die kennen. Maar het kan ook zijn dat de Bijbel hier een hagedisje bedoelt. Dat komt omdat het Oude Testament eigenlijk geschreven is in een heel moeilijke taal. In het Hebreeuws. En die Hebreeuwse letters zijn heel moeilijk om te lezen en te vertalen in onze taal. Misschien bedoelt Agur hier een hagedisje, een soort gekko, een soort Lizard. Als je niet weet wat dat is, zoek het dan thuis met papa en mama maar even op.

Die gekko's hebben een soort kleverige pootjes, waarmee ze zo tegen een muur kunnen oplopen, en waarmee ze zelfs op het plafond kunnen lopen, zonder naar beneden te vallen. En die beestjes doen de hele dag niets anders dan achter vliegjes en muggen aanrennen om die te vangen. Het zijn dus heel handige beestjes. Als je snel bent, dan kan je zo'n hagedisje misschien wel grijpen, maar ze zijn vliegensvlug. En ze komen overal. Geen kamer is zo netjes, in Afrika, in Indonesië, in Cambodja of in Israël, of de gekko's, de Lizzards komen binnen.

Wat het ook is, een spin of een hagedis, ze zijn een voorbeeld van ijver, van niet stoppen. Van niet bij de pakken neer gaan zitten, van niet gaan zitten huilen, maar van doorgaan en van volhouden.

Word, jongens en meisjes, wijs als de spin. Ga door! Hou vol! Waarmee? Met bidden, Bijbellezende, met naar de kerk komen (of met - als dat niet kan - thuis te luisteren). En dan niet alleen voor dat moment, niet alleen voor de zondag, maar ook voor de dagen daarna. Als je de Heere iedere dag zoekt, door te bidden, door Bijbel te lezen, dan zal je Hem vinden. Ook al vegen de mensen, ook al veegt de duivel of je slechte

hart alles stuk. Ga toch maar weer verder. Begin net als die spin maar weer overnieuw. Want nooit is er iemand die de Heere zoekt en bleef zoeken verloren gegaan. Wie zoekt, in de Bijbel, in de kerk, die zal vinden. Wie klopt, door te bidden, die zal de Heere opendoen. Blijft maar vragen bij de Heere. Mensen raken het zat als je steeds weer hetzelfde vraagt. Op een gegeven moment zegt mama: 'Hou nu maar even op, je hebt dit al tien keer gevraagd.' Maar de Heere is er blij mee, als je dat doet. En je wordt er zo gelukkig van!

Het kan zijn dat je na een poosje zoeken denkt: ik zal toch wel nooit vinden. Of dat je na een poosje Bijbellezen denkt: ik zal het toch wel nooit echt begrijpen. Je zou bijna gaan denken, en misschien denk je het wel: ik krijg toch nooit een nieuw hart. Ik stop maar met vragen...

Zoals ook zoveel oudere mensen gestopt zijn met bidden, met zoeken en vragen. Meestal willen ze dat niet eerlijk zeggen. Meestal geven ze de Heere de schuld, als ze zeggen: 'De Heere moet mij bekeren. De Heere moet het doen.' Dat lijkt wel heel netjes en vroom, maar dat is het niet. Het is goddeloos. Want het is niet eerlijk. Want zij zoeken, bidden en vragen niet meer. Zij wachten gewoon af, met hun armen over elkaar. Zij zitten als oude vlinders rustig op een blaadje te wachten, totdat het te laat is. Terwijl de Heere zo duidelijk gezegd heeft: 'Zoek Mij, dan zal je Mij vinden.' Het is beloofd. En de Heere doet het. Niet stoppen dus! Nooit stoppen dus! En zeg maar tegen die oudere mensen, dat zij ook door moeten gaan met zoeken. En dat ze dan ook de Heere zullen vinden. Zeg maar tegen ze, dat ze moeten denken aan de mieren, die altijd doorwerken. Of aan de spinnen, die steeds weer opnieuw beginnen. Nooit is een bidder, dat is iemand die bidt, door de Heere afgewezen. Nooit is een zoeker, dat is iemand die zoekt, door de Heere teleurgesteld. De Bijbel zegt zelfs: die de Heere zoeken, hebben geen gebrek (Psalm 34:11). Eigenlijk zegt de Heere dus: de mensen die de Heere zoeken, die hebben eigenlijk alles al. Want voor de Heere betekent zoeken, letterlijk: vinden. En trouwens, dat zoeken alleen al, maakt je zo gelukkig. Dan helemaal als je vinden mag.

Wat vind je dan? Of beter gezegd: Wie vind je dan? De Heere. De Heere Jezus. En wie Hem vindt, die vindt het leven. Leven voor je hart, vol van zonde en schuld. De Heere maakt er een nieuw hart van. Leven uit genade. Omdat de Heere Jezus aan het kruis leed om zonde en schuld te betalen en nieuw leven te verdienen. Jongens en meisjes, de preek is bijna klaar. Je hebt heel goed geluisterd, daar ben ik blij mee. Luister nog even heel goed naar het laatste wat ik ga zeggen. Je kan, jongens en meisjes, in dit leven heel veel dingen zoeken. Je kan gewone wijsheid zoeken, je kan slim willen worden en hoge cijfers willen halen. Maar als je sterft en voor de Heere God staat, hoeft je niet je diploma's te laten zien. Je kan ook allerlei andere dingen zoeken, die je ziet en waar je van kan genieten: spullen, speelgoed, geld, mooie dingen of mooie kleren. Maar als je sterft en voor de Heere God staat, moet je al die dingen achterlaten op de aarde. Je kan en mag ze niet meenemen. En dus heb je er niets aan. Zoek die dingen allemaal niet. Maar zoek het Koninkrijk van God, de dichterbij gekomen Koning van het Koninkrijk, de Heere Jezus. Want als je Hem vindt, dan vind je alles. En als je dan sterven moet, dan sta je wel met lege handen, maar dan ben je niet alleen. Dan sta je niet alleen voor God. Dan zal de Heere Jezus naast je staan en zeggen: 'Ik heb aan het kruis voor al zijn of haar zonden betaald.'

Zoek daarom nu, vandaag en vanaf nu en voor altijd de Heere, ijverig als een mier. En vlucht naar de Heere Jezus. Vlucht als een bang konijntje, naar de veilige Schuilplaats en naar de Rots van behoud. En zoek de Heere, net als de sprinkhanen, samen, met goede vrienden en vriendinnen. En blijf zoeken. Hou vol, net als de spin en de gekko's. Dan ben je wijs. Dan ben je niet wijs van jezelf, maar wijs gemaakt door de Heere, door de Heilige Geest. Door de Heere Jezus, die gegeven is tot wijsheid. Jongens en meisjes, wees wijs, en zoek de Heere. Dan zal je Hem vinden

Uitleg uit de Studiebijbel

De zesde getalsspreuk noemt enige kleine dieren die zich goed weten aan te passen aan de natuurlijke orde (vs.24-28). Het gedeelte begint met de vermelding van vier dieren die kleine schepselen van de aarde zijn. Ondanks hun kleinheid zijn deze dieren echter uitermate wijs (vs.24). De mieren zijn geen sterk volk, maar ze bereiden in de zomer hun voedsel (vs.25). Deze dieren zijn wijs omdat ze in een tijd van overvloed voedsel verzamelen voor de winter, wanneer er een tekort kan zijn. Daarna worden de klipdassen genoemd. Zij zijn evenmin een machtig volk, zij bouwen hun huis op de rots (vs.26). Door hun woonplaats op die ontoegankelijke plek beschermen ze zich tegen roofdieren.

Over de sprinkhanen merkt Agur op dat ze geen koning boven zich hebben, maar toch in geordende scharen optrekken (vs.27). Deze dieren zijn blijkbaar in staat tot een hoge mate van organisatie, terwijl ze geen leider hebben. Tenslotte wordt de hagedis genoemd een dier dat men met de handen kan oppakken (vs.28). Het beestje, waarmee vermoedelijk de gevlekte gekko is bedoeld, is klein en in

oosterse huizen te vinden, waar het vaak tegen muren en plafonds opklimt. Het is ook in het paleis van een koning te vinden, terwijl heel wat mensen daar niet in doordringen.

Antwoorden bij werkboekje -10 en +10

Antwoorden Werkboekjes

Inleidend stukje

"Ik tel tot 10, wie niet weg is, is gezien!". Reinier zet het op een lopen, hij hoort Christiaan al tellen. Hij moet goed opletten dat hij niet over één van de takken in het bos struikelt. Daar achter die boom, daar kan hij goed schuilen. Hij rent er naar toe en gaat gehurkt achter de boom zitten. Hij kijkt voorzichtig om het hoekje, komt Christiaan al? Hij ziet nog niks. Ineens voelt hij gekriebel, eerst op zijn benen, maar dan ook op zijn armen. Hij kijkt naar beneden en schrikt. Overal mieren! Voordat hij het weet kruipen de mieren over zijn 't shirt omhoog. Hij springt op: help! Overal mieren! Roept hij. Hij vergeet dat hij aan het verstoppertje was. De andere jongens komen aanrennen 'Wow!, dat is een mierenhoop! ', roept Koen! Reinier vergeet even de kriebels en kijkt om zich heen. Mieren, dat zijn heel hardwerkende dieren. Dat heeft de meester pas tijdens de biologieles verteld.

De mier

Lezen

Lees met elkaar deze twee verzen uit Spreuken.

Spreuken 30: 24 en 25

24. Deze vier zijn van de kleinste der aarde; doch dezelve zijn wijs, met wijsheid voorzien:

25. De mieren zijn een onsterk volk, evenwel bereiden zij in den zomer haar spijs;

Gespreksvragen

Wat lees je over mieren? Probeer minstens drie dingen te noemen.

Kleine dieren, wijs, zwak en denken na over de toekomst.

Wat betekent dat: een onsterk volk?

Mieren zijn niet sterk, maar wel wijs, want ze bereiden in de zomer hun voedsel voor de winter.

Wat kun jij vandaag leren van de mieren?

Net als de mieren moeten wij ook nu nadenken over onze toekomst. Het is nog genadetijd, we moeten de Heere zoeken nu het nog kan.

Lees eventueel het gedeelte uit de preek van ds. IJsselstein voor na het bespreken van de vragen:

Jongens en meisjes, word zo verstandig en doe zo wijs als de mieren. Want jij zult niet als een mug, als een vlieg of een vlindertje verdwijnen. Jazeker, je hebt een lichaam dat vroeg of laat sterven zal. Maar je hebt ook iets in je (ik kan niet zo goed aanwijzen waar het zit, maar het zit er wel), je hebt ook iets in je, dat nooit zal sterven. Een ziel, een hart. Een ziel vol zonde. Een hart vol schuld. En nu, nu je jong en gezond bent, moet je je net als de mieren voorbereiden op later. Fladder niet als een vlindertje en dans niet als een mugje dat verdwijnt. Maar zoek ijverig en druk als de mieren zijn, de genade van de Heere voor je hart. Zoek ijverig als de mieren een nieuw hart, zoek het kennen van de Heere Jezus als je Zaligmaker.

De konijnen

Lezen

De meester of juf leest de tekst hardop langzaam voor. Luister goed!

Spreuken 30 vers 26

26. De konijnen zijn een machteloos volk, nochtans stellen zij hun huis in den rotssteen;

Waar moet je aan denken als de tekst wordt voorgelezen?

Schrijf of teken dat in het vak hieronder

*Jonge kinderen zullen hier konijnen, huis of rots tekenen. Oudere kinderen schrijven misschien op dat konijnen schuilen in de rots. Het is een vrije invulling, probeer door te vragen: wat heb je geschreven? Waarom?
Gesprek voeren over: de veilige plek bij de Heere*

Vertel om de beurt wat je in het vak hebt getekend of geschreven.

De juf of meester leest het vers nog een keer. Ontdek je nog nieuwe dingen?
Schrijf of teken ze in het vak.

Wat hebben jullie met elkaar geleerd van dit vers?

Lees eventueel het gedeelte uit de preek van ds. IJsselstein voor na het bespreken van de vragen:
Jongens en meisjes, word verstandig en doe zo wijs als die konijntjes. Want jullie hebben ook zo'n plek nodig om veilig te zijn. Want niet alleen die konijntjes zijn in gevaar, maar jullie ook. De zonde wil je kwaad doen. Die wil als een grote roofvogel op je vallen en je meenemen. En de duivel, zo staat in de Bijbel, loopt rond als een roofdier, als een brullende leeuw om je te grijpen en mee te sleuren. En dan is er ook nog de wereld, die je ongemerkt en vriendelijk glimlachend wil mee lokken om de dingen van deze wereld, om de dingen van nu leuker, belangrijker en mooier te vinden dan het dienen van de Heere. Maar de gevaarlijkste vijand, dat is altijd zo, is die vijand die het dichtstbij op de loer ligt. Het is je zondige hart. En daarbij, jongens en meisjes, is het gevaar dat je sterven moet. Dat je voor God moet verschijnen. En je hebt zoveel kwaad gedaan tegen de Heere. De Heere houdt van kinderen. Maar wij hebben door onze zonden Zijn liefde boos gemaakt.

De sprinkhanen

Lees met elkaar eerst het vers uit de Bijbel.

Spreuken 30: 27

27. De sprinkhanen hebben geen koning, nochtans gaan zij alle uit, zich verdelende in hopen.

Gespreksvragen

Wat lees je over de sprinkhanen?

Ze hebben geen koning en toch blijven ze juist bij elkaar.

Wat wordt er bedoeld met hopen?

Ze hebben geen koning, maar trekken toch geordend met elkaar op.

Wat kun je leren van sprinkhanen?

De sprinkhaan leert ons om van elkaar te houden. Het zijn kleine nietige dieren, je trapt ze zo dood, maar ze blijven altijd bij elkaar, ze zijn wijs en laten zien hoe belangrijk het is om vanuit liefde te leven.

Lees eventueel het gedeelte uit de preek van ds. IJsselstein voor na het bespreken van de vragen:
De sprinkhanen willen ons leren van elkaar te houden, elkaar lief te hebben, geen ruzie te maken, niet egoïstisch te zijn en anderen niet plagen of minder te vinden. Ook niet als iemand anders bijvoorbeeld een andere kleur huid of haar heeft. Misschien wel even mooi of zelfs mooier dan jouw velletje of haar. Alle sprinkhanen zijn door God gemaakt. Alle kinderen ook. En zij, de sprinkhanen, doen in vrede en zonder ruzie te maken alles samen.

Wat je ervan leren moet? Hoe je wijs kan worden, als je naar ze kijkt? Denk maar aan het bekende psalmversje: Waar liefde woont, daar gebiedt de Heere Zijn zegen. De Heere God Zelf is liefde. En Hij wil dat wij elkaar ook liefhebben

De spinnenkop / Hagedis

Lees met elkaar het vers uit de Bijbel.

Spreuken 30: 28

28. De spinnenkop grijpt met de handen, en is in de paleizen der koningen.

Het kan zijn dat de Bijbel een spin bedoelt zoals wij die kennen.

Maar het kan ook zijn dat de Bijbel hier een hagedisje bedoelt. Dat komt omdat het Oude Testament eigenlijk geschreven is in een heel moeilijke taal. In het Hebreeuws. En die Hebreeuwse letters zijn heel moeilijk om te lezen en te vertalen in onze taal. Misschien bedoelt Agur hier een hagedisje, een soort gekko, een soort Lizard.

Wat het ook is, een spin of een hagedis, ze zijn een voorbeeld van ijver, van niet stoppen. Van niet bij de pakken neer gaan zitten, maar van doorgaan en van volhouden.

Besprekingsvragen

Wat is ijverig?

Je spant je uit liefde in voor dat wat je doet. Als je ijverig op school aan het werk bent, dan doe je dit aandachtig en ingespannen. Je bent blij dat je hard mag werken.

Wanneer ben jij ijverig?

Persoonlijk antwoord

Hoe zou jij meer ijverig kunnen zijn?

De Heere Jezus zegt dat je moet blijven bidden en zoeken totdat je Hem gevonden hebt.

Welke dingen kun jij doen om de Heere te zoeken?

Lees eventueel het gedeelte uit de preek van ds. IJsselstein voor na het bespreken van de vragen:

Word, jongens en meisjes, wijs als de spin. Ga door! Hou vol! Waarmee? Met bidden, Bijbel lezen, met naar de kerk komen (of met - als dat niet kan - thuis te luisteren). En dan niet alleen voor dat moment, niet alleen voor de zondag, maar ook voor de dagen daarna. Als je de Heere iedere dag zoekt, door te bidden, door Bijbel te lezen, dan zal je Hem vinden. Ook al wegen de mensen, ook al veegt de duivel of je slechte hart alles stuk. Ga toch maar weer verder. Begin net als die spin maar weer overnieuw. Want nooit is er iemand die de Heere zocht en bleef zoeken verloren gegaan. Wie zoekt, in de Bijbel, in de kerk, die zal vinden. Wie klopt, door te bidden, die zal de Heere opendoen. Blijft maar vragen bij de Heere. Mensen raken het zat als je steeds weer hetzelfde vraagt. Op een gegeven moment zegt mama: 'Hou nu maar even op, je hebt dit al tien keer gevraagd.' Maar de Heere is er blij mee, als je dat doet. En je wordt er zo gelukkig van!

Rebus

Wie volharden zal tot het einde, zal zalig worden.